

Edward Lazarowicz

"Catéchèse et dynamique de groupe :
recherches sur la catéchèse des
jeunes et des adultes", Jean Le Du,
Paris 1969 : [recenzja]

Collectanea Theologica 42/1, 211-212

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

na nie w świetle ludzkich motywacji, a następnie przyłożyć do nich miarę Ewangelii. Według tej metody uwzględnia najpierw fakty, potem ich ludzkie walory moralne, a wreszcie kryteria Objawienia. Posługuje się stylem prostym i zrozumiałym. Unika, poza nielicznymi wyjątkami, wyrażenń specyficznie teologicznych i dokumentacji. Inspirował się wypowiedziami *Konstytucji pastoralnej* o Kościele w świecie współczesnym i po rozwinięciu jakiegoś tematu, umiejętnie na zakończenie cytował jakiś urywek z tego dokumentu, wyglądający na logiczny wniosek z rozważań.

Książka skierowana do nie wyspecjalizowanego czytelnika, zwłaszcza młodego, na pewno spełnia swe zadanie, gdyż spotkała się we Francji z życzliwym przyjęciem. Na marginesie warto zaznaczyć, że w języku polskim posiadamy pokrewną pozycję na wyższym poziomie: J. Z a b ł o c k i, *Kościół i świat współczesny*, Warszawa 1968.

Ks. Stanisław Głowa SJ, Warszawa

Des chrétiens découvrent le nouveau rituel du mariage, dzieło zbiorowe, Paris 1969, Editions du Centurion, s. 92; *Des chrétiens découvrent le nouveau rituel du baptême des enfants*, dzieło zbiorowe, Paris 1969, Editions du Centurion, s. 102.

Soborowa *Konstytucja o liturgii świętej*, w wielu krajach Europy zachodniej, np. we Francji, nie tylko usankcjonowała realizowaną już od lat odnowę, ale bardziej uwrażliwiła chrześcijan świeckich i duchownych na kolejne etapy reformy liturgicznej. Z chwilą ukazania się w Rzymie nowych obrzędów małżeństwa i chrztu małych dzieci, natychmiast przetłumaczono je na język francuski. Nie poprzestano jednak na tym. Zanim ukazały się oficjalne teksty do użytku liturgicznego i obszernie komentarze, w krótkim czasie wydano ich omówienie w formie popularnej. Starano się w nich ukazać pełny wymiar ludzki i jednocześnie religijny tych wydarzeń; pogłębić aspekt katechumenalny (z okazji przyjęcia sakramentu wzbudzić lub pogłębić wiarę w Chrystusa); wreszcie poprzez refleksję nad obrzędami, doprowadzić do syntezy rzeczywistości ludzkiej i jej chrześcijańskiego znaczenia.

Te pozycje są owocem współpracy na płaszczyźnie pastoralnej między duchownymi i świeckimi. Wskutek jasnego ujęcia, podanego komentarza do poszczególnych obrzędów i modlitw, stanowią rodzaj podręcznych przewodników. Taką funkcję pełni szczególnie nowy obrzęd małżeństwa, zaopatrzony w zestaw literatury, tak dla proboszcza (pozycje bardziej teologiczne), jak i dla samych narzeczonych (pozycje popularne). Z kolei książeczka o nowym obrzędzie chrztu dzieci, pomoże kolejnymi etapami przygotować rodzinę i parafię do głębszego uczestnictwa w tym wydarzeniu, tak doniosłym dla wspólnoty wiernych.

Ks. Stanisław Głowa SJ, Warszawa

Jean LE DU, *Catéchèse et dynamique de groupe. Recherches sur la catéchèse des jeunes et des adultes*, Paris 1969, Fayard-Mame, s. 105.

Badania przeprowadzone w ciągu ostatnich dziesiątków lat wykazały, że na postawy dzieci, młodzieży i dorosłych ma duży wpływ grupa, z którą jednostka jest związana. Ponieważ w czasie katechezy spotykamy się z grupami młodzieży, dlatego narzuca się pytanie: jaki wpływ ma grupa na postawy religijne jej członków.

Praca Le Du poświęcona jest właśnie badaniom w tej dziedzinie. Autor stwierdza, że nowa sytuacja katechetyczna, w jakiej znajduje się dzisiaj nauczanie religijne, jest różna od tej, która była kilkanaście lat temu.

Zwraca uwagę nie tylko na konieczność innego przedstawienia treści katechezy, ale chce wskazać na to, co może przeszkodzić w jej przyjęciu, a mianowicie na sposób podejścia do katechumenów. Dostrzega u dzisiejszej młodzieży sytuację jakby referendum co do wiary, ponieważ odpowiedź młodzieży może być pozytywna lub negatywna. O tym, jakie w ostateczności będzie rozstrzygnięcie młodzieży, decyduje między innymi wpływ grupy, z którą jest związana.

Szukając odpowiedzi na pytanie, w jakim kierunku idzie wpływ grupy, autor widzi dwie możliwości jej oddziaływania: 1. przez wspólne poszukiwanie rozwiązania jakiegoś problemu życiowego członkowie grupy poznają lepiej zasady religii i starają się według nich rozstrzygnąć sprawę, o ile dostrzegą wartość takiego rozwiązania, 2. wzajemne oddziaływanie na siebie członków grupy prowadzi do wzajemnego zrozumienia, a przez to do wytworzenia się wspólnego języka grupy.

Badana przez autora grupa stanęła wobec trudnej sytuacji życiowej jednego spośród swoich członków. Stara się poznać jego sytuację, zrozumieć ją i znaleźć rozwiązanie. Ponieważ wśród członków tej grupy była również młodzież niewierząca, zaistniała konieczność znalezienia najpierw wspólnego języka.

Jaką rolę w pracy grupy miał katecheta? Można powiedzieć, że inną od dotychczasowej, choć nie całkowicie. Ułatwiał jej pracę. Dokumentował jej dorobek. W trudniejszych sprawach, gdy młodzież potrzebowała jego pomocy, był doradcą tej grupy. Grupa jednak pracowała raczej samodzielnie.

Praca Jean Le Du jest pierwszą pozycją z szeregu zaplanowanych przez autora badań nad zagadnieniem katechezy młodzieży i dorosłych. Trudno się więc dziwić, że omawiana praca nie przynosi rozwiązań. Przedstawia tylko wyniki pierwszych badań podjętych w tej dziedzinie. Ale wyniki badań przedstawione przez autora zwracają uwagę na wielką rolę grupy w przyjęciu lub odrzuceniu jakiejś treści, z którą spotyka się młodzież. Jest to i dla nas ważne stwierdzenie, którego nie można pominąć w pracy katechetycznej.

Nie ze wszystkimi twierdzeniami autora można się zgodzić. Pozostawienie całkowitej swobody młodzieży w wyborze tematu, nad którym ma się zastanawiać, może przecież łatwo doprowadzić do tego, że spotkanie grupy zakończy się tylko dyskusją. Rola katechety jest też za bardzo marginesowa, odpowiednia w prowadzeniu jakiejś grupy dyskusyjnej. Katecheza jest przecież czymś więcej niż dyskusją. Musi być również głosem.

Zapoznanie się z rezultatami badań podjętych przez autora pozwoli katechecie dojrzeć te uwarunkowania katechezy, których dotąd nie brał pod uwagę, albo które traktował bardzo marginesowo.

Ks. Edward Lazarowicz, Tarnów

Catéchèse: esprit et langage, praca zbiorowa, Paris 1968, Fayard-Mame, s. 159.

Rok 1968 jest przełomową datą dla katechezy francuskiej. Po opracowaniu *Dyrektorium katechetycznego*, ustaleniu podstaw dla autorów podręczników *Fond commun* ukazały się pierwsze opracowania ogólnofrancuskiego katechizmu narodowego. Po wielu latach poszukiwania, dyskusji, a nawet niemal załamań, ruch katechetyczny francuski wypracował formy oficjalnie uznane przez episkopat francuski. Należy jednak obejrzeć się wstecz i wydobyc dla utrwalenia niektóre cegiełki nowej budowli. Tak można by mniej więcej określić zadania omawianej publikacji.

Składają się na nią artykuły drukowane na przestrzeni dziesięciu lat przede wszystkim w oficjalnych czasopismach katechetycznych Francji. Wśród autorów widnieją nazwiska pierwszych bojowników o odnowę kate-